

UDENRIGSMINISTERENS TALEPUNKTER

Åbent samråd i Folketinget i Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 25. oktober 2005:

'Udenrigsministeriets kilder i Teheran'

1. Hvilke former for kilder ministeriet benytter sig af til en vurdering af iranske asylansøgere's oplysninger mv., og hvordan ministeriet sikrer sig, at kilderne er troværdige og uafhængige af det iranske styre.

- Lad mig indledningsvis beskrive Udenrigsministeriets rolle i asylsager. Ministeriet kan efter anmodning bistå udlændingemyndighederne med at indhente konkrete oplysninger til brug for behandling og afgørelse i en asylsag. Hjælpen findes i udlændingelovens paragraf 46b.
- Oplysningerne hentes gennem de danske ambassader. Det er kun ambassadens udsendte medarbejdere, der beskæftiger sig med asylsagerne.
- Den udtalelse, som ministeriet afgiver i en konkret asylsag, indgår som ét element blandt flere andre elementer i forbindelse med Udlændingemyndighedernes behandling og afgørelse i en asylsag.
- I overensstemmelse med fast praksis hemmeligholder ministeriet identiteten på de kilder, vi anvender i asylsager. Det sker primært af

hensyn til kildens personlige sikkerhed. Fortrolighed er i det hele taget en forudsætning for, at der kan fremskaffes udtalelser til brug i asylsager, bl.a. i lande som Iran.

- Ambassaderne, herunder også ambassaden i Teheran benytter forskellige lokale kilder afhængig af den konkrete sag. Det er personer med særlig sagkundskab, fx advokater, men også medarbejdere ved lokale eller internationale organisationer, eller medarbejdere ved nærtstående vestlige landes ambassader.
- I hver enkelt sag foretages en meget nøje vurdering af hvilken kilde, der bedst kan belyse de konkrete spørgsmål i en asylsag. I vurderingen er det naturligvis helt afgørende, at vi kan stå inde for, at kravene om uafhængighed, objektivitet og pålidelighed er opfyldt.
- I mange sager anvender vi flere kilder for at etablere en så nuanceret belysning af spørgsmålene som muligt. Det gælder især, når vi bliver bedt om at indhente generelle baggrundsoplysninger.
- I sager om ægthedsvurdering af dokumenter anvender ambassaderne for det meste en fast kilde, der er særligt godkendt til at behandle sager med beskyttelseshensyn af en asylansøgers identitet. Den faste kilde har særlige forudsætninger til at foretage ægthedsvurderinger.
- Lad mig understrege, at vi bestræber os på at udvise størst mulig omhu i forbindelse med udvælgelse og samarbejde med en fast kilde. Der er helt

faste regler og kriterier for udvælgelsen. Blandt andet bliver kildens etniske, politiske og religiøse tilhørsforhold meget nøje undersøgt og det undersøges om kilden har gode referencer for udførelse af tilsvarende opgaver for andre nærtstående landes ambassader eller lokale / internationale institutioner, fx UNHCR eller Amnesty International.

- Ambassaderne har det store fortrin, at de gennem deres tilstedeværelse og etablerede netværk kan skabe sig en vigtig indsigt i en potentiel kildes daglige virke og øvrige arbejdsvilkår.
- Der er også helt faste procedurer for kontrol med de faste kilder i asylsager. Ambassaderne fører løbende kontrol i overensstemmelse med procedurerne. Kilderne indkaldes med mellemrum til kontrolsamtaler, hvor en række forhold der vedrører kravene til kildens uafhængighed, objektivitet og pålidelighed vurderes. Ambassaderne benytter ligeledes sine kontakter i det diplomatiske og øvrige miljø til at bekræfte deres opfattelse af, om kilderne opfylder de nævnte kvalitetskrav.
- Det siger sig selv, at vores samarbejde med en fast kilde ville øjeblikkeligt blive afbrudt, hvis der opstod den mindste tvivl om, at kilden ikke længere opfyldte kravene om uafhængighed, objektivitet og pålidelighed eller der opstod mistanke om at kilden har tilsidesat sin tavshedspligt.

2. Om ministeriet altid sikrer, at kilderne efterlever ministeriets retningslinier om ” at det er vigtigt, at repræsentationernes svar forholder sig direkte og faktisk til det der er spurgt om”.

- Kernen i vores arbejde på dette område er jo at sikre, at ambassadernes besvarelser forholder sig direkte og faktisk til det, der er spurgt om. Hvis ministeriet vurderer, at en besvarelse ikke forholder sig direkte eller faktisk til det der er spurgt om, vil årsagen blive undersøgt. I de fleste tilfælde vil vi forsøge at indhente en ny besvarelse i samråd med ambassaden.
- Hvis der er tvivl om en undersøgelse til en besvarelse kan foretages på forsvarlig vis, går vi ikke videre med sagen. I de tilfælde meddeler vi udlændingemyndighederne, at vi ikke kan bidrage til besvarelsen.

3. Om hensyn til danske handels- og diplomatforbindelser til det iranske styre på nogen som helst måde kan indvirke på kildernes vurderinger af forholdene i Iran.

- Svaret er nej. Vi arbejder indenfor helt faste strukturer i asylsagerne. Vores hovedopgave er at indhente oplysninger til at belyse konkrete spørgsmål stillet af udlændingemyndighederne i en asylsag. Dette arbejde foregår helt uafhængigt af både handelskontorerne og de politiske kontorer i ministeriet.

4. Om faktuelle oplysninger vedrørende fængslinger og tortur i Iran medtages i den generelle vurdering af oplysninger fra iranske asylansøgere.

- Som jeg har nævnt er vores opgave at indhente oplysninger til at belyse konkrete spørgsmål stillet af udlændingemyndighederne. Vi foretager altså ikke generelle vurderinger af oplysningerne fra de iranske asylansøgere. Denne opgave ligger hos udlændingemyndighederne, der jo træffer afgørelserne i de konkrete asylsager.

5. Om statsministerens formaninger om, på baggrund af historiske erfaringer af Danmarks udsending af jøder til forfølgelse, at lære af historien og undgå at gentage fortidens synder.

- Lad mig blot nævne i den sammenhæng, at behandlingen af asylsager i dag naturligvis tager udgangspunkt i et omhyggeligt tilrettelagt retsgrundlag i form af udlændingelovgivningen og FN's flygtningekonvention.